

Elementarz odkrywców

Muzyka

2
klasa



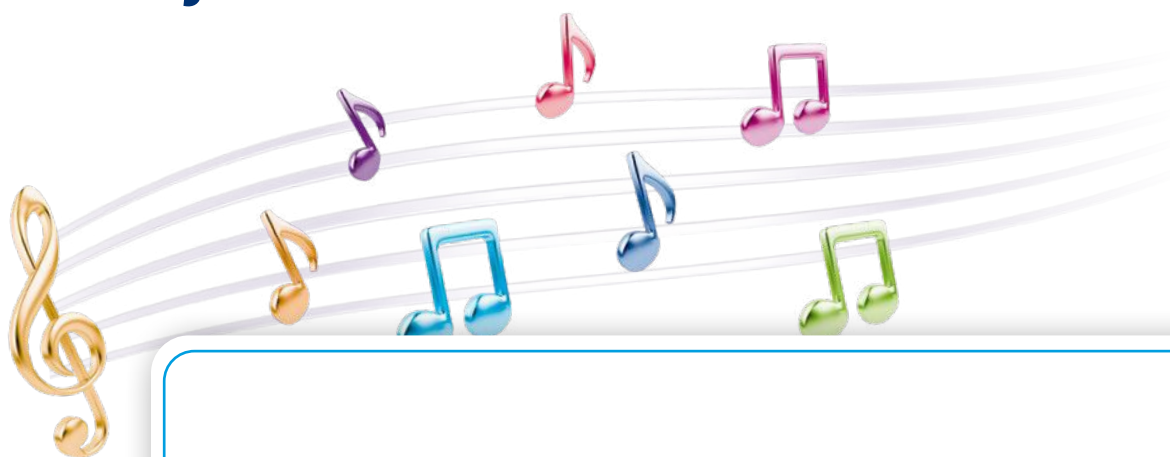
NOWA PODSTAWA
PROGRAMOWA

nowa
era

Elementarz odkrywców

Muzyka

2
klasa



imię

nazwisko

klasa





Elementarz odkrywców

Ćwiczenia zostały opracowane na podstawie *Programu nauczania–uczenia się dla I etapu kształcenia –edukacji wczesnoszkolnej „Elementarz odkrywców”* zgodnego z podstawą programową z 14 lutego 2017 roku.

Nabyta przez Ciebie publikacja jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy o przestrzeganie praw, jakie im przysługują. Zawartość publikacji możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie umieszczaj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, to nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. Możesz skopiować część publikacji jedynie na własny użytek.

Szanujmy cudzą własność i prawo. Więcej na www.legalnakultura.pl



© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o. 2018

ISBN 978-83-267-3260-7

Wydanie drugie

Warszawa 2019

Autorzy: Monika Gromek, Grażyna Kilbach.

Redaktor serii: Bożena Gepert.

Redakcja merytoryczna i opracowanie redakcyjne: Katarzyna Właźlińska.

Nadzór artystyczny: Kaia Pichler **Opieka graficzna:** Anita Graboś.

Projekt okładki: Logoteka Piotr Rudz **Projekt layoutu:** Anna Wielbut.

Realizacja projektu graficznego: Małgorzata Koper.

Nowa Era Sp. z o.o.

Aleje Jerozolimskie 146 D, 02-305 Warszawa

www.nowaera.pl, e-mail: nowaera@nowaera.pl, tel. 801 88 10 10

Druk i oprawa: Elanders Polska Płońsk

Dżungla

muzyka i słowa
nieznanych autorów

1. Dżu - ngła, dżu - ngła, ta - ka wie - lka dżu - ngła,
po - plă - ta - ne zwo - je dzi - kich lian.
Mie - szka so - bie w bam - bu - so - wej cha - tce
A - mbo Sa - mbo - wie - lkiej dżu - ngli pan.
Stru - sie mu się w pas kła - nia - ją, ma - łpy na o - go - nach
gra - ją. A - mbo tu, A - mbo tam, A - mbo tu i tam.

1. Dżungla, dżungla, taka wielka dżungla,
poplątane zwoje dzikich lian.

Mieszka sobie w bambusowej chatce
Ambo Sambo – wielkiej dżungli pan.

Ref. Strusie mu się w pas kłaniają,
małpy na ogonach grają.
Ambo tu, Ambo tam,
Ambo tu i tam.

bis

2. Ambo Sambo, doskonale znam go,
węża się nie boi ani lwa.

Dla swych dzikich leśnych ulubieńców
w dłoni coś smacznego zawsze ma.

Ref. Strusie mu się w pas kłaniają...



1. Zaśpiewajcie piosenkę, akompaniując sobie na bębenku. Wykonajcie go w następujący sposób: z balonu odetnijcie ustnik, a pozostałą część naciągnijcie na doniczkę.





2. Wyobraźcie sobie, że do odległej afrykańskiej wioski wysyłacie dźwiękowe sygnały. Odczytajcie ich rytmy. Wykonajcie na swoich bębenkach każdy sygnał cztery razy.

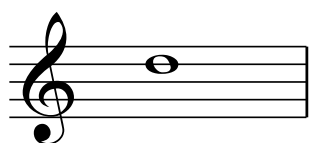
Idź – $\frac{4}{4}$ |

Stój – $\frac{4}{4}$ |

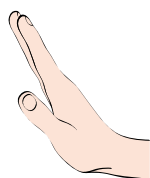
Obróć się – $\frac{4}{4}$ |



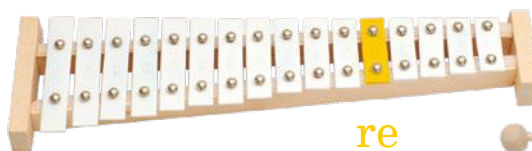
3. Poznajcie nowy dźwięk d^2 i zagrajcie na dzwonkach melodię piosenki „Dżungla”.



re
 d^2



re



re
 d^2



Stańcie w kręgu w parach, zwróćni twarzami do siebie. Zaśpiewajcie melodię afrykańską, wykonując ruchy zgodnie z instrukcją nauczyciela. Powtórzcie zabawę z innym partnerem.



Nzo - ni ma - nda ti ya - nga. Nzo - ni ma - nda ti ya - nga.



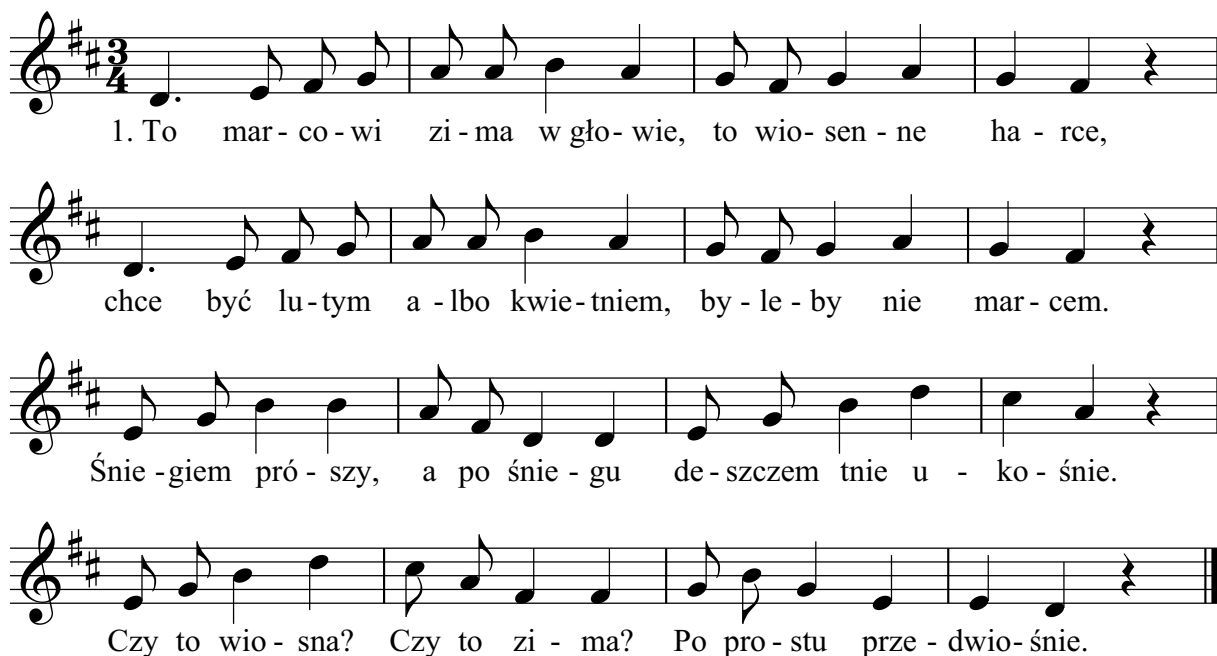
Nzo - ni ma - nda ti ya - nga. Nzo - ni ma - nda ti ya - nga.



Marzec

muzyka: Franciszka Leszczyńska

słowa: Jerzy Ficowski



1. To mar-co-wi zi-ma w gło-wie, to wio-sen-ne ha-rce,
 chce być lu-tym a-lbo kwie-tniem, by-le-by nie mar-cem.
 Śnie-giem pró-szy, a po śnie-gu de-szczem tnie u-ko-śnie.
 Czy to wio-sna? Czy to zi-ma? Po pro-stu prze-dwio-śnie.

1. To marcowi zima w głowie,
 to wiosenne harce,
 chce być lutym albo kwietniem,
 byleby nie marcem.
 Śniegiem proszy, a po śniegu
 deszczem tnie ukośnie.
 Czy to wiosna? Czy to zima?
 Po prostu przedwiośnie.

2. Choć z dniem każdym coraz wcześniej
 słoneczko rozbłyśnie,
 choć spod śniegu się wychyla
 już pierwszy przebiśnieg,
 marzec boczy się na wiosnę,
 marzec już nie czeka
 i lodową krą odpływa
 po zbudzonych rzekach.



1. Podzielcie się na dwie grupy. Wybierzcie też jedną osobę, która wcieli się w postać Marca. Pierwsza grupa będzie śpiewała piosenkę. Dzieci z drugiej grupy będą kwiatami na łące. Marzec, lekko dotykając ich trzymanym w dłoni kwiatkiem, budzi je z zimowego snu. Obudzone, ruchem naśladują rozkwitające na łące kwiaty.



2. Zaśpiewajcie i zagrajcie na dzwoneczkach poniższy refren. Wymyślcie do refrenu dwie zwrotki piosenki o marcu. W pierwszej wykorzystajcie odgłosy łąki lub lasu, w drugiej – odgłosy deszczowej pogody. Wykonajcie waszą piosenkę.

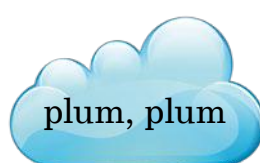
I zwrotka



refren



II zwrotka



refren



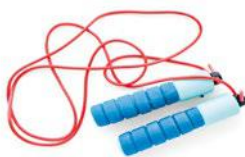
3. Posłuchajcie muzyki. Rozwiążcie rebus, a dowiecie się, co ona przedstawia.



~~run~~



~~r~~



~~skaka~~



~~k~~



~~a~~



~~ław~~

- 4.** Podzielcie się na trzy grupy. Odczytajcie nuty sylabami rytmicznymi. Następnie wyrecytujcie rytmicznie tekst i wykonajcie cały utwór.

Marcowa ry(t)mowanka

Monika Gromek

Ma - rzec, ma - rzec, ma - rzec, ma - rzec, ma - rzec, ma - rzec, ma - rzec, ma - rzec.

W ma-rcu jak w ga-rcu, w ma - rcu jak w ga - rcu, w ma - rcu jak w ga - rcu, w ma - rcu jak w ga - rcu.

Su - chy ma-rzec, mo-kry maj, bę-dzie ży-tko ni - by gaj.



Dopasujcie hasła do odpowiednich rytmów, a następnie je wyrecytujcie.

1. Ten, kto się hartuje, nigdy nie choruje.
2. Odpowiednio się ubieraj, by ci katar nie doskwierał.



A ja rosnę

muzyka: Adam Skorupka

słowa: Dorota Gellner

1. Gdy -bym by-ła cał-kiem ma-ła, to bym wsia-dła do san - da-ła
i pły-wa-ła po ka - łu-ży, i nie ba-ła-bym się bu - rzy!
Gdy -bym wca-le nie u - ro- sła, mia - ła-bym z za-pa-łek wio- sła
i ro-bi-ła-bym, co chia- ła, gdy -bym by-ła cał-kiem ma- ła.
A ja ro-snę i ro - snę la-tem, zi-mą, na wio - snę.
I nie-dłu-go prze-ro - snę ma-mę, ta - tę i so - snę!
A ja ro-snę i ro - snę ma-mę, ta - tę i so - snę!

1. Gdybym była całkiem mała,
to bym wsiadła do sandała
i pływała po kałuży,
i nie bałabym się burzy!
Gdybym wcale nie urosła,
miałabym z zapalek wiosła
i robiłabym, co chciała,
gdybym była całkiem mała.

Ref. A ja rosnę i rosne
latem, zimą, na wiosnę.
I niedługo przerosnę
mamę, tatę i sosnę!

bis



2. Gdybym była całkiem mała,
to w kieszeni bym sypiała,
i chowała do poduszki
sny malutkie jak okruszki.
Gdybym wcale nie urosła,
to bym sobie od was poszła
pomalutku, po cichutku
do krainy krasnoludków.

Ref. A ja rosnę i rosnę...



1. Zaśpiewajcie piosenkę. Podczas wykonywania zwrotek siedźcie, a podczas refrenu wstawajcie – podnoście się stopniowo, aż staniecie na palcach.

2. Posłuchajcie „Śpiewanki o dwóch głosach” i powiedzcie, jak nazywa się wysoki głos kobiety, a jak niski głos mężczyzny.



Wysoki głos kobiety to...



Niski głos mężczyzny to...

3. Posłuchajcie utworów i wpiszcie pod tytułami odpowiednie nazwy głosów: sopran, bas.

Walc Mireille [czytaj: Mirej]

Aria Skołuby

4. Zaśpiewajcie „Śpiewankę o dwóch głosach”. Nauczcie się słów na pamięć.

Śpiewanka o dwóch głosach

Grażyna Kilbach



Niczym słowik, dźwięcznie, pięknie głos kobiecy w górze brzmi.

Tak jak niedźwiedź, nisko, ciepło męski głos z oddali grzmi.

Oba różne, różnie piękne, dla każdego są w sam raz.

Ten wysoki głos – to sopran, niski, męski zaś – to bas.

Stańcie w rozsypce i posłuchajcie dźwięków granych przez nauczyciela.
Gdy usłyszycie dźwięki wysokie, wspinajcie się na palce i wyciągajcie
do góry ręce. Gdy usłyszycie dźwięki niskie, powoli kucajcie.



Przyszła Pani Wiosna

melodia popularna z XVII wieku
słowa: Anna Markowa



1. Wio - sna już, kwi - tnie kwiat, ko - lo - ro - wy ca - ły świat.
Śpie - wa ptak, szu - mi las, ja - ki pię - kny czas.
Dłu - giej no - cki co - raz mniej. Słoń - ce świe - ci, że aż hej!
Śpie - wa ptak, szu - mi las, ja - ki pię - kny czas.

1. Wiosna już, kwitnie kwiat,
kolorowy cały świat.
Śpiewa ptak, szumi las,
jaki piękny czas.
Długiej nocy coraz mniej.
Słońce świeci, że aż hej!
Śpiewa ptak, szumi las,
jaki piękny czas.

2. Rośnie nam w polu kłosa
i strumyka słyszeć głos.
Śpiewa ptak, szumi las,
jaki piękny czas.
Wszystko budzi się ze snu,
Pani Wiosna przyszła tu.
Śpiewa ptak, szumi las,
jaki piękny czas.



1. Podzielcie się na dwie grupy. I – będzie śpiewać piosenkę, II – będzie tańczyć według instrukcji nauczyciela. Następnie zamieńcie się rolami.

2. Odczytajcie rytm piosenki sylabami rytmicznymi.

- 3.** Zagrajcie na dzwonkach melodię piosenki „Przyszła Pani Wiosna”, a na instrumentach perkusyjnych akompaniament do niej.

Melodia piosenki



Akompaniament do piosenki



- 4.** Posłuchajcie muzyki. Odgadnijcie nazwę instrumentu, który naśladuje wiosenne odgłosy.





5. Posłuchajcie dźwięków wykonanych na skrzypcach. Poznajcie budowę instrumentu.

Ślimak – jest ozdobnym zakończeniem gryfu skrzypiec.

Kołki – dzięki nim struny są napięte, a instrument nastrojony.

Żabka – specjalna śrubka, którą reguluje się napięcie włosów na smyczku.

Smyczek – pręt, do którego jest przymocowane włosie.

Struny – służą do wydobywania dźwięku; pociera się je smyczkiem lub szarpie palcami.

Gryf – skrzypek układa na nim palce i przyciska do niego struny, dzięki czemu może wydobywać dźwięki różnej wysokości.

Włosie – przesuwają się nim po strunach.

Korpus – wzmacnia dźwięki skrzypiec.



6. Posłuchajcie utworu „Skowronek” i różnych sposobów gry na skrzypcach. Podajcie kilka określeń, aby opisać dźwięki tego instrumentu.

Powiedzcie wyraźnie trzy razy każde słowo:

skrzyp, skrzypi, skrzypce.

Wybierzcie jedno z nich i zaśpiewajcie do niego wymyśloną przez siebie melodię.



Dziś pierwszy kwietnia

muzyka: Edward Pałasz
słowa: Stanisław Karaszewski



1. Rok aż dwa-na-ście mie-się - cy ma, ty-go-dni-po-nad pięć-dzie-siąt dwa!



Lecz w ca-łym ro-ku jest tyl - ko raz dzień psot i żar-tów w wio-sen-ny czas!



Dziś pier-wszy kwie-tnia, pri-ma a - pri - lis! pri-ma a - pri - lis!



Nie wierz we wszy - stko, nie wierz we wszy - stko, bo się o - my - lisz!



Niech ka-żdy cho-dzi w do-brym hu - mo - rze, w do-brym hu - mo - rze,



psi - ku - sy, ża - rty, psi - ku - sy, ża - rty stro-ić dziś mo - że!

Zakończenie



Bo do - bry żart śmie-chu jest wart, a śmiech to zdro - wie, ka - żdy to po - wie!

1. Rok aż dwanaście miesięcy ma,
tygodni – ponad pięćdziesiąt dwa!
Lecz w całym roku jest tylko raz
dzień psot i żartów w wiosenny czas!

Ref. Dziś pierwszy kwietnia, prima aprilis! prima aprilis!

Nie wierz we wszystko, nie wierz we wszystko, bo się omylisz!

Niech każdy chodzi w dobrym humorze, w dobrym humorze,
psikusy, żarty, psikusy, żarty stroić dziś może!



2. Słoń na balkonie zamieszkał dziś,
w szafie – żyrafy, w kredensie – ryś,
z garnków kanarków dobiegał śpiew,
w pralce – padalce, a w zlewie – lew!

Ref. Dziś pierwszy kwietnia, prima aprilis! prima aprilis!...

3. To niesłychane, wierzcie lub nie,
z kranu kakao polało się
i rzeka mleka płynęła w dal,
koty pływały pieskiem wśród fal!

Ref. Dziś pierwszy kwietnia, prima aprilis! prima aprilis!...

Zakończenie

Bo dobry żart śmiechu jest wart,
a śmiech to zdrowie, każdy to powie! } **bis**



1. Posłuchajcie piosenki i powiedzcie, o jakich
żartach primaaprilisowych śpiewają dzieci.
2. Przy podanych informacjach wpiszcie P, jeśli są prawdziwe,
lub F, jeśli są fałszywe.

☐

Sopran to niski głos męski.

☐

Pauza to cisza w muzyce.

☐

Krakowiak pochodzi z Poznania.

☐

Na skrzypcach gra się smyczkiem.



Słuchając muzyki, naśladowcie ruchy nauczyciela.



muzyką
i zdrowie



Śmigus

muzyka: Zygmunt Noskowski

słowa: Maria Konopnicka



1. Panienczka mała rano dzisiaj wstała;
śmigus! śmigus! dyngus! dyngus!
Bo się wody bała.
2. Panienczka mała w kątek się schowała;
śmigus! śmigus! dyngus! dyngus!
Bo się wody bała.
3. Panienczka mała sukienkę zmaczała;
śmigus! śmigus! dyngus! dyngus!
Choć się wody bała.



1. Ustawcie się w dwóch kręgach twarzami do siebie – dziewczynki w środku, chłopcy z wiaderkami na zewnątrz. Śpiewajcie piosenkę, chodząc po kręgu. Na słowa: „śmigus! śmigus! dyngus! dyngus!” chłopcy na niby polewają dziewczynki wodą z wiaderka, a na słowa: „Bo (choć) się wody bała”, dziewczęta odwracają się do środka koła, zasłaniając się przed chłopcami.

- 2.** Naklejcie pod sylabami odpowiednie klocki rytmiczne z wyklejanki. Odczytajcie schemat sylabami rytmicznymi, a następnie jako wiaderkowa orkiestra wystukajcie na wiaderkach.



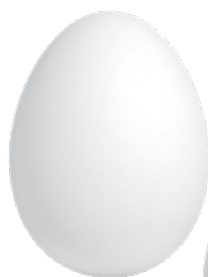
$\frac{4}{4}$ ti ti ti ti ta ta | ti ti ti ti ta sha |



ta ti ti ta ti ti | ta sha ta sha |



- 3.** Pokolorujcie te pisanki, pod którymi znajdują się określenia pasujące waszym zdaniem do słuchanej muzyki.



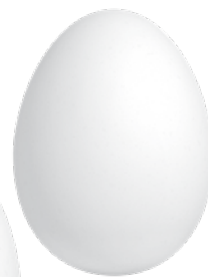
pogodna



smutna



dostojna



ludowa



radosna

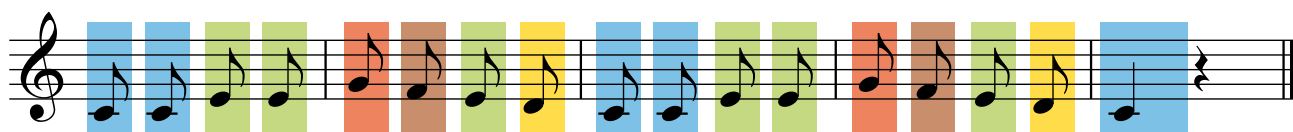


poważna



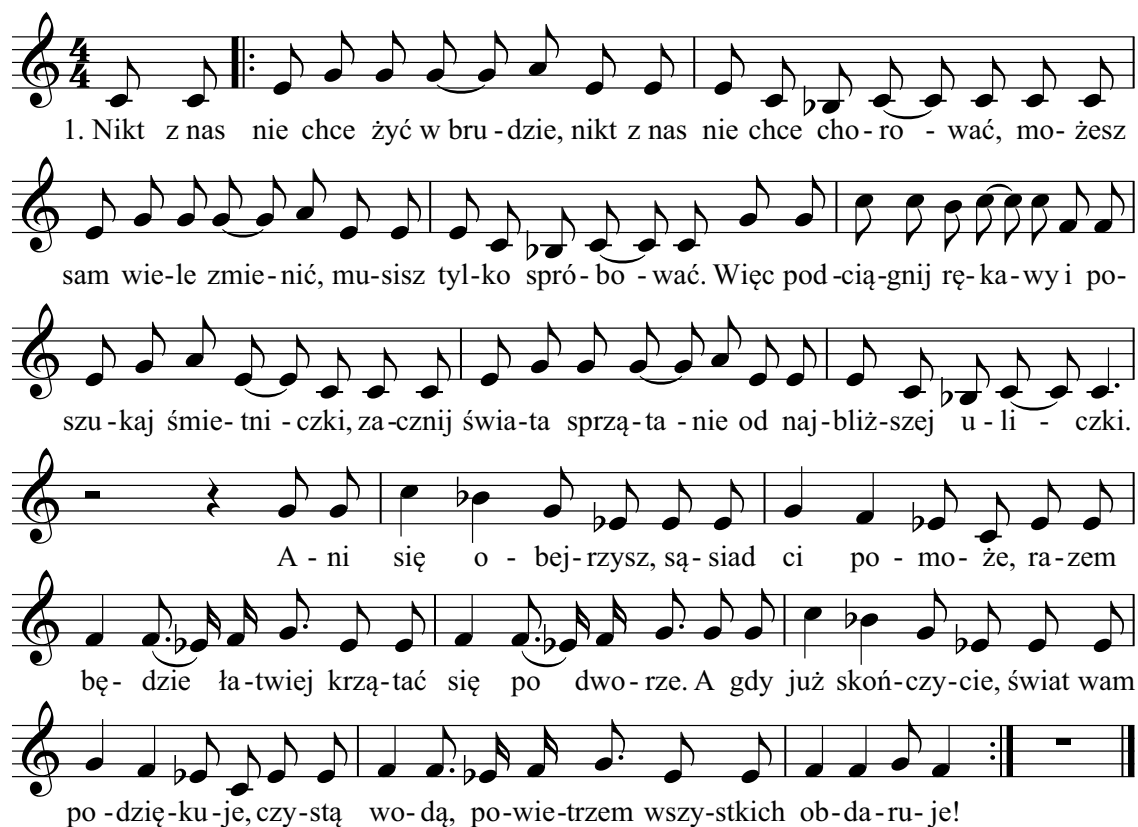
żartobliwa

- 4.** Zagrajcie na dzwonkach wielkanocną piosenkę „Wieziemy tu kogucika”, którą śpiewaliście w pierwszej klasie.



Świat woła o pomoc

muzyka: Krzysztof Marzec
słowa: Ewa Chotomska



1. Nikt z nas nie chce żyć w bru-dzie, nikt z nas nie chce cho-ro - wać, mo-żesz
sam wie-le zmie-nić, mu-sisz tyl-ko spró-bo - wać. Więc pod-cią-gnij rę-ka-wy i po-
szu-kaj śmie-tni - czki, za-cznij świa-ta sprzą-ta - nie od naj-bliż-szej u - li - czki.
A - ni się o - bej-rzysz, są-siad ci po - mo - że, ra-zem
bę - dzie ła-twiej krzą-tać się po dwo-rze. A gdy już skoń-czy-cie, świat wam
po - dzie-ku - je, czy-stą wo-dą, po-wie-trzem wszy-stkich ob-da-ru - je!

1. Nikt z nas nie chce żyć w brudzie,
nikt z nas nie chce chorować,
możesz sam wiele zmienić,
musisz tylko spróbować.
Więc podciągnij rękawy
i poszukaj śmietniczki,
zaczynij świata sprzątanie
od najbliższej uliczki.

Ref. Ani się obejrzysz, sąsiad
ci pomoże,
razem będzie łatwiej
krzątać się po dworze.
A gdy już skończycie,
świat wam podziękuje,
czystą wodą, powietrzem
wszystkich obdaruje!

2. Nikt z nas nie chce być gorszy,
nikt z nas nie chce narzekać,
świat nas prosi o pomoc,
nie możemy z tym zwlekać.
Patrz, jak robią to inni,
nie chcesz chyba być w tyle,
weź przykłady z sąsiadów,
stać cię chyba na tyle.

Ref. Ani się obejrzysz, sąsiad
ci pomoże...



1. Podczas śpiewania zwrotek zgniatajcie gazety i inne papiery w kule. Podczas refrenu podawajcie je sobie rytmicznie, a ostatnia osoba będzie je wrzucała do pojemnika przeznaczonego na papier.
2. Stwórzcie klasową orkiestrę ekologiczną. Podzielcie się na cztery grupy i zagrajcie melodię według podanego zapisu. Nauczyciel będzie waszym dyrygentem.



3. Zaprojektujcie własny ekologiczny instrument muzyczny. Wymyślcie dla niego nazwę oraz sposób gry na nim. Zróbcie w klasie wystawę swoich prac.
4. Zbudujcie ekologiczny instrument muzyczny: naklejcie na grubą tekturę w niewielkich odstępach różnej wielkości plastikowe butelki bez nakrętek. Uderzajcie w nie pałeczkami od dzwonków lub ołówkami.



Wyrecytujcie rytmicznie hasła ekologiczne, grając na teczках z gumką i własnych ekologicznych instrumentach.

Mądre dzieci sortują śmieci.

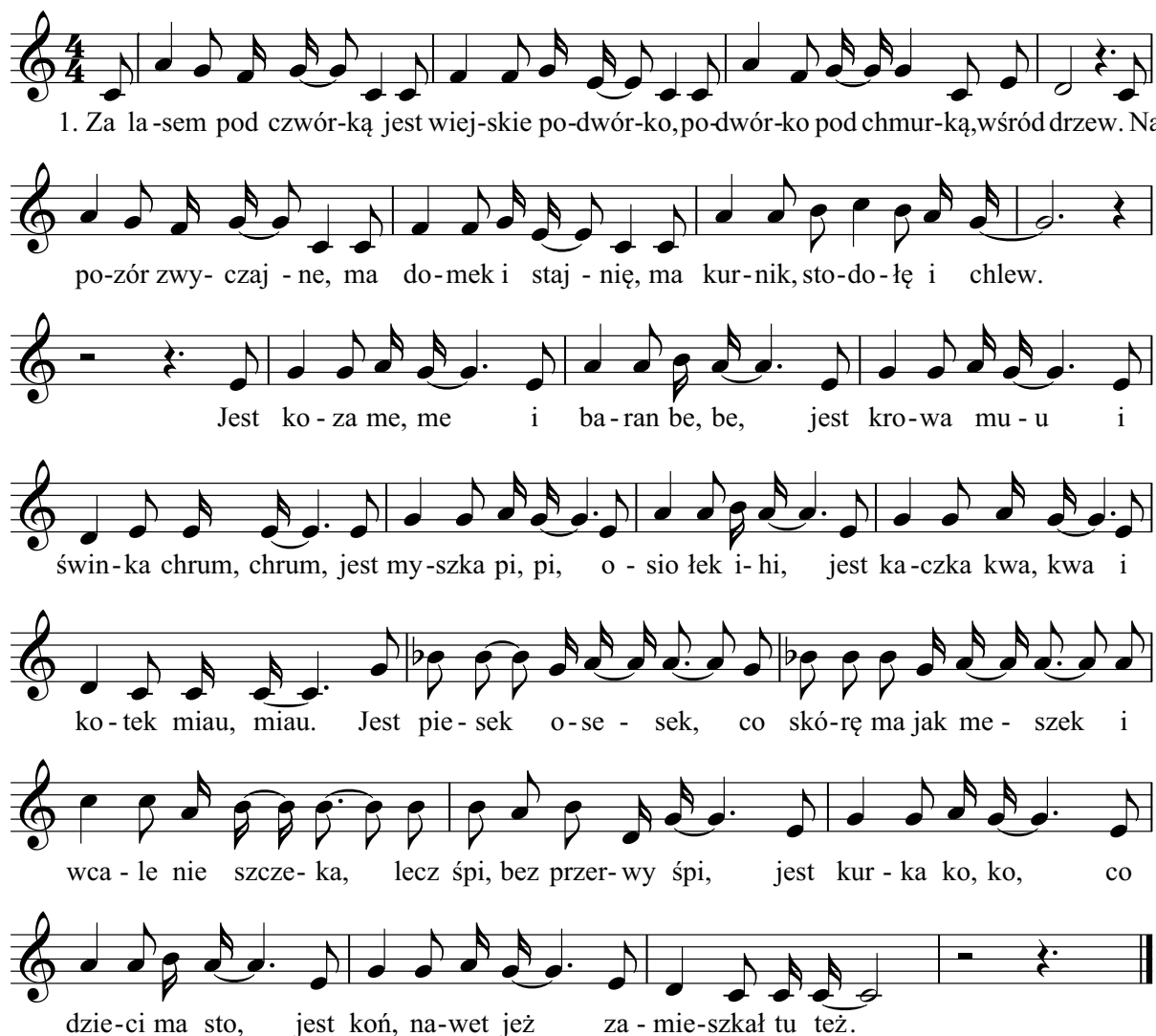
Zgniataj butelki – kłopot to niewielki.

Dbaj o czystość środowiska – twoje zdrowie na tym zyska.



Podwórko pod chmurką

muzyka: Adam Skorupka
słowa: Ewa Chotomska



1. Za la-sem pod czwór-ką jest wiej-skie po-dwór-ko, po-dwór-ko pod chmur-ką, wśród drzew. Na
po-zór zwy- czaj - ne, ma do-mek i staj - nię, ma kur-nik, sto-do-łę i chlew.
Jest ko - za me, me i ba-ran be, be, jest kro-wa mu - u i
świn-ka chrum, chrum, jest my-szka pi, pi, o - sio łek i- hi, jest ka-czka kwa, kwa i
ko - tek miau, miau. Jest pie-sek o-se - sek, co skó-rę ma jak me - szek i
wca - le nie szcze- ka, lecz śpi, bez przer- wy śpi, jest kur - ka ko, ko, co
dzie-ci ma sto, jest koń, na-wet jeź za - mie-szał tu też.

1. Za lasem pod czwórką jest wiejskie podwórko,
podwórko pod chmurką, wśród drzew.
Na pozór zwyczajne, ma domek i stajnię,
ma kurnik, stodołę i chlew.

Ref. Jest koza me, me i baran be, be,
jest krowa mu – u i świnka chrum, chrum,
jest myszka pi, pi, osiołek ihi,
jest kaczka kwa, kwa i kotek miau, miau.
Jest piesek osesek, co skórę ma jak meszek
i wcale nie szczeka, lecz śpi, bez przerwy śpi,



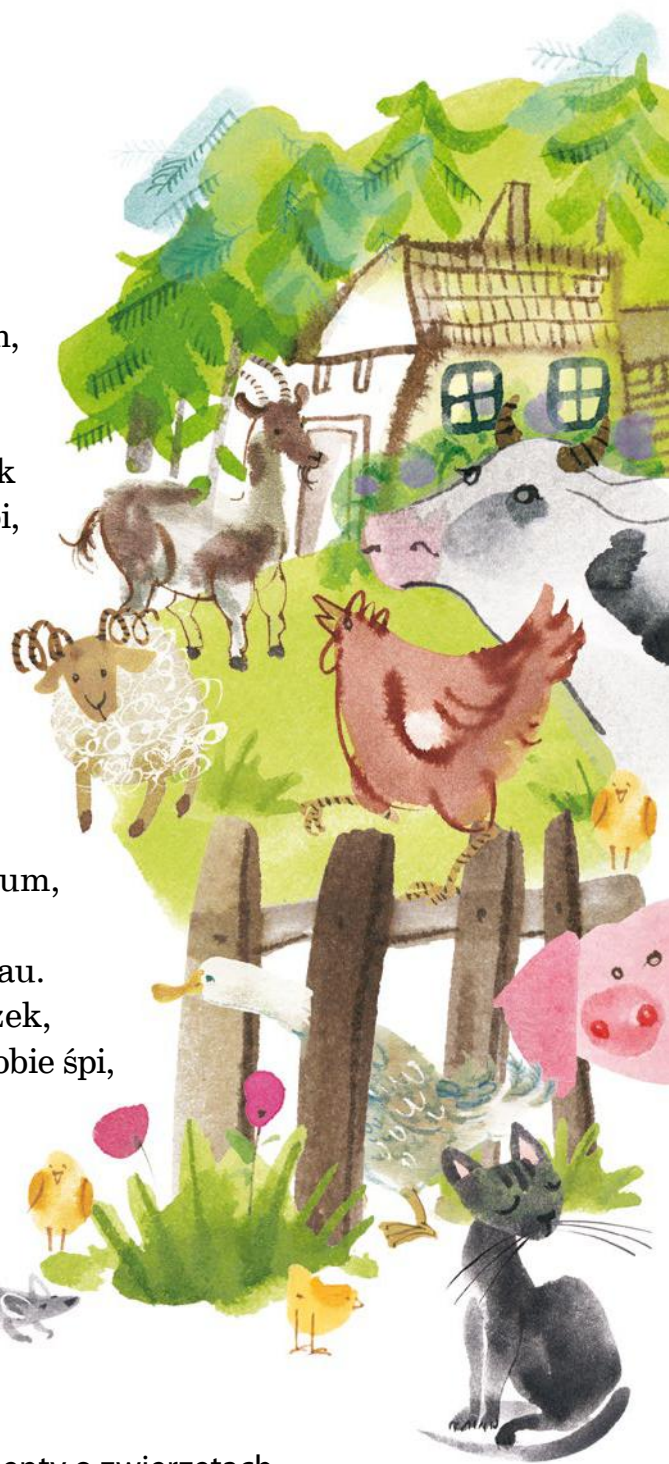
jest kurka ko, ko, co dzieci ma sto,
jest koń, nawet jeź zamieszkał tu też.

2. Gdy budzi się rano podwórko zaspane,
gospodarz, choć śpiący, da jeść,
dla jednych jest ziarno, dla innych jest siano,
jest mleko, ziemniaki są też.

Ref. Je koza me, me i baran be, be,
je krowa mu – u i świnka chrum, chrum,
je myszka pi, pi, osiołek ihi,
je kaczka kwa, kwa i kotek miauu, miauu.
A piesek osesek, co skórę ma jak meszek
też napił się mleka, a teraz smacznie śpi,
je kurka ko, ko, co dzieci ma sto,
je koń oraz jeź, bo głodne są też.

3. A kiedy słoneczko przykrywa się chmurką
i oczy zamyka do snu,
zasypia znajome podwórko pod czwórką,
a księżyc kołysze do snu.

Ref. Śpi koza me, me i baran be, be,
śpi krowa mu – u i świnka chrum, chrum,
śpi myszka pi, pi, osiołek ihi,
śpi kaczka kwa, kwa i kotek miauu, miauu.
A piesek osesek, co skórę ma jak meszek,
jak zwykle nie szczeka, lecz smacznie sobie śpi,
śpi kurka ko, ko, co dzieci ma sto,
śpi koń i śpi jeź, bo śpiące są też.



-  1. Wybierzcie solistów, którzy będą śpiewać fragmenty o zwierzętach,
i wykonajcie wspólnie piosenkę.

-  2. Otoczcie pętlą nazwy zwierząt, których głosy usłyszeliście w nagraniu.

krowy

koń

owca

koza

baran

gęsi

kury

kaczki

3. Zorganizujcie podwórkowy chór. Zaśpiewajcie melodię piosenki „Włazł kotek na płotek” tak, by każdy z was naśladował odgłos jednego zwierzęcia z piosenki „Podwórko pod chmurką”.



4. Zaśpiewajcie piosenkę „Podwórko pod chmurką”. Odgłosy zwierząt zastąpcie dźwiękami wykonanymi na instrumentach perkusyjnych.

Zaśpiewajcie piosenkę „Rolnik sam w dolinie”, a potem wykonajcie do niej taniec według instrukcji nauczyciela.



1. Ro -lnik sam w do - li - nie, ro -lnik sam w do - li - nie.



Hej - że, dzie-ci, hej - że ha, ro -lnik sam w do - li - nie.

Rolnik sam w dolinie, rolnik sam w dolinie.

Hejże, dzieci, hejże ha, rolnik sam w dolinie.

Rolnik bierze żonę, rolnik bierze żonę.

Hejże, dzieci, hejże ha, rolnik bierze żonę.

Żona bierze dziecko...

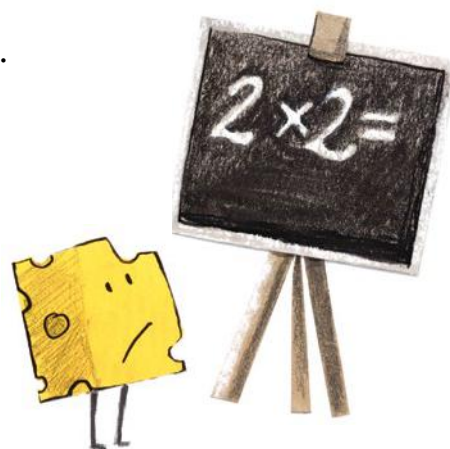
Dziecko bierze nianię...

Niania bierze kotka...

Kotek bierze myszkę...

Myszka bierze serek...

Ser zostaje w kole, bo nie umiał w szkole tabliczki mnożenia ani dzielenia.



muzyka
i zdrowie



Trąbka gra

muzyka: Stefan Gąsieniec
słowa: Krystyna Bardos

1. Jest nie-du-ża, me - ta - lo - wa, trę - bacz na niej hej-nał gra,
błysz - czy sreb-rem al - bo zło - tem, ka-żdy trą-bkę do-brze zna.
Tra ta ta, tra ta ta, trą - bka dźwię - cznie gra!
Tra ta ta, tra ta ta, trą - bka dźwię - cznie gra!

1. Jest nieduża, metalowa,
trębacz na niej hejnał gra,
błyszczący srebrem albo złotem,
każdy trąbkę dobrze zna.

Ref. Tra ta ta,
tra ta ta,
trąbka dźwięcznie gra! **bis**

2. Na występach i paradach
smutno lub radośnie brzmi;
gdy żołnierze maszerują,
rytm wygrywa, w słońcu lśni.

Ref. Tra ta ta...

3. Czara, ustnik i wentyle –
takie trąbka części ma,
gdy w nią zadmiesz, to za chwilę
najpiękniejszy koncert da.

Ref. Tra ta ta...

 **1.** Zaśpiewajcie piosenkę, naśladując grę na trąbce.

 **2.** Posłuchajcie dźwięków trąbki. Poznajcie jej budowę i przeczytajcie wiersz.

Trąbka

W orkiestrze taka trąbka była
co bezustannie się chwaliła:

– Tak świetna jestem tylko JA!

Tak się pyszniła trąbka ta.

Minęła krzesła i pulpity
i nagle... Co to? – Słyszać zgrzyty.

Piski i trzaski nawet słysząc,
trąbka zaczęła głośno kichać.

Przyjechał lekarz – pan Kamerton
i zaczął cicho badać jej ton,
a kiedy skończył, wiedział tyle,
że zardzewiały dwa wentyle.

Trąbka zaś rzekła z wielkim smutkiem:

– Z takim się wszystko kończy skutkiem,
bo byłam dumna, głupia, zła!

Teraz mnie za to zżera rdza!

Wojciech Próchniewicz

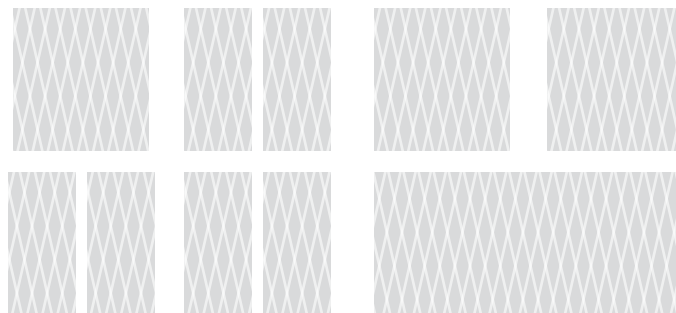


Na trąbce gra się różne sygnały, na przykład: na pobudkę, na zbiórkę, na ciszę nocną, do ataku. Zastępują one ustne komendy, które wydaje dowódca. Czy pamiętacie, w jakim mieście rozlega się co godzinę sygnał trąbki z wieży kościoła?

 **3.** Posłuchajcie sygnałów zagranych na trąbce. Otoczcie pętlą określenia, które najlepiej opisują dźwięki instrumentu.



-  **4.** Wklejcie klocki rytmiczne w odpowiednie pola. Odczytajcie schemat sylabami rytmicznymi. Do podanego rytmu wymyślcie melodię sygnału waszej klasy. Zaśpiewajcie go sylabami tra-ta-ta.



-  **5.** Posłuchajcie utworu wykonanego na trąbce i powiedzcie, o czym może opowiadać ta muzyka. Zilustrujcie ją rysunkiem.

A large, empty, rounded rectangular box intended for a child to draw an illustration related to the music they heard.

-  Wpiszcie odpowiednie nuty nad sylabami rytmicznymi. Zagrajcie ten sygnał, używając ust i zwiniętych w trąbkę dłoni, zgodnie z rytmem słuchanego utworu.

A musical staff consisting of five horizontal lines, intended for writing notes corresponding to the syllables below.

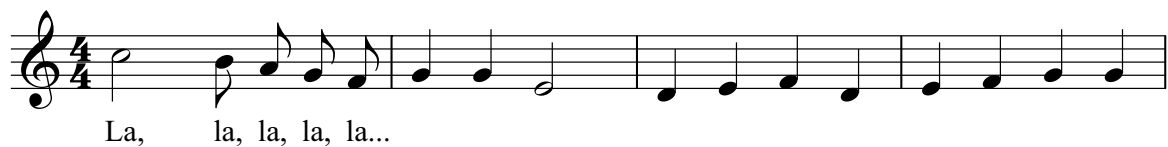
ta-a ta ta ta



Gdyby słońce było słodkie

muzyka: Krzysztof Heering

słowa: Maciej Zimiński



Ref. La, la, la...

1. Gdyby słońce było słodkie,
gdyby księżyc był lodami,
to bym chodził sobie zawsze
białą ścieżką pod chmurami.

Ref. La, la, la...

2. Kawał słońca zjadłbym rano,
księżyc lizałbym wieczorem.
Zamiast wody piłbym tęczę
i zagryzał gwiazdobiorem.

Ref. La, la, la...

3. A gdy lodów bym się najadł,
gdybym słońce zjadł jak dropsa,
wtedy ani chwili dłużej
tak wysoko bym nie został.

Ref. La, la, la...

4. W Wielki Wóz bym zaprzągnął Byka,
pies by biegł przy mojej nodze,
no i szybko w stronę domu
zjechałbym po Mlecznej Drodze.

Ref. La, la, la...



-  **1.** Stańcie w parach naprzeciwko siebie. Zaśpiewajcie piosenkę. Podczas refrenu w rytmie półnutowym najpierw klaszczcie w swoje dłonie, następnie prawą dłonią uderzcie w prawą dłoń partnera, potem ponownie klaszczcie w swoje dłonie, a na końcu lewą dłonią uderzcie w lewą dłoń partnera.



-  **2.** Posłuchajcie muzyki i namalujcie ilustrację pt. „Moja fantazja”.

-  **3.** Zagrajcie na dzwoneczkach refren piosenki „Gdyby słońce było słodkie”. Następnie podzielcie się na dwie grupy. I grupa będzie śpiewać zwrotki, II – grać refren.

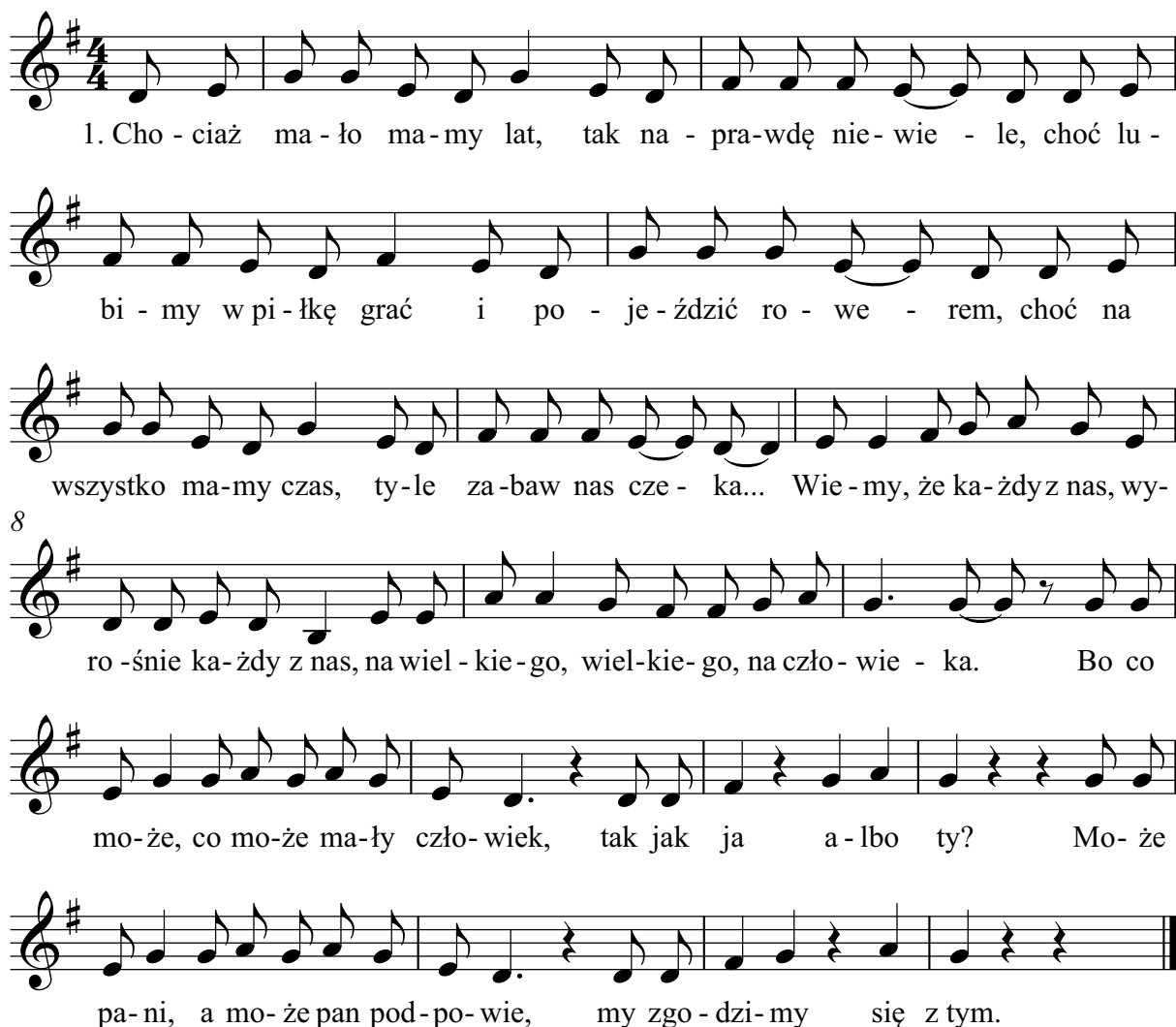
-  Stańcie w różnych miejscach sali i posłuchajcie muzyki. Wyobraźcie sobie, że jesteście posągami, i przyjmijcie odpowiednie pozy. Możecie je zmieniać, tworzyć grupy rzeźb z kolegami. Jak wyczerpią się wam pomysły, przejdźcie się pomiędzy innymi rzeźbami, jakbyście zwiedzali galerię.



Bo co może mały człowiek

muzyka: Jerzy Niedźwiecki

słowa: Ryszard Wojtyłło



1. Cho - ciał ma - ło ma - my lat, tak na - pra - wdę nie - wie - le, choć lu -

bi - my w pi - łkę grać i po - je - ździć ro - we - rem, choć na

wszystko ma - my czas, ty - le za - baw nas cze - ka... Wie - my, że ka - żdy z nas, wy -

ro - śnie ka - żdy z nas, na wiel - kie - go, wiel - kie - go, na czło - wie - ka. Bo co

mo - że, co mo - że ma - ły czło - wiek, tak jak ja a - lbo ty? Mo - że

pa - ni, a mo - że pan pod - po - wie, my zgo - dzi - my się z tym.

1. Chociaż mało mamy lat, tak naprawdę niewiele, choć lubimy w piłkę grać i pojeździć rowerem, choć na wszystko mamy czas, tyle zabaw nas czeka... Wiemy, że każdy z nas, wyrośnie każdy z nas, na wielkiego, wielkiego, na człowieka.

Ref. Bo co może,
co może mały człowiek,
tak jak ja albo ty?
Może pani, a może pan podpowie,
my zgodzimy się z tym.



Spis treści

SEMESTR 1

I. Jestem w drugiej klasie

1. Podajmy sobie ręce 4
zabawy integracyjne, akompaniament perkusyjny

II. Wakacyjne wspomnienia

2. Kropelka złotych marzeń 6
rytmizacja, ruch przy muzyce

III. Zasady w szkole i poza szkołą

3. Rap o zasadach 9
forma AB, zabawy rytmiczno-ruchowe

IV. Kończy się lato

4. W deszczowych kropkach 12
dźwięki przyjemne i nieprzyjemne, aktywna percepcja muzyki

V. Smacznie, zdrowo, kolorowo

5. Żółta jesień plony niesie 15
rytmizacja, dźwięk i nuta fa

VI. Razem raźniej

6. Nauczyciel ma swój dzień 19
akcent, ruch przy muzyce

VII. Jesień w lesie

7. Jarzębina 22
tataizacja, improwizacja z rekwizytami

VIII. W domu

8. Rodzinny portrecik 24
solo i w chórze, ćwiczenia oddechowe

IX. Jesienna zaduma

9. Jesień, jesieniucha 26
improwizacje dźwiękowe, nastrój w muzyce

X. Polska – nasza ojczyzna

10. Płynie Wisła, płynie 29
krakowiak, dźwięk i nuta si i do

XI. Zabawy z listopadem

11. W listopadzie 32
gama C, ruch przy muzyce

XII. W krainie wyobraźni

12. Mikołaj 36
akompaniament na instrumentach, ruch przy muzyce

XIII. Opiekujemy się zwierzętami

13. Domowa piosenka 38
muzyka ilustracyjna, gra na dzwoneczkach

XIV. Wkrótce Boże Narodzenie

14. Choineczko, choineczko 40
kolędy, gra na dzwoneczkach

XV. Zaczynamy nowy rok

15. Zegary 42
cała nuta, partytura rytmiczna

XVI. Zimo, baw się z nami!

16. Jedzie Pani Zima! 46
akompaniament do piosenki, improwizacje ruchowe

XVII. Moja rodzina

17. Kiedy babcia była mała 48
polka, koncert dla babci i dziadka

XVIII. Hu, hu, ha... zima zła!

18. Przygody bałwanków 51
improwizacja z rekwizytem, aktywna percepcja muzyki

SEMESTR 2

XIX. Sposoby spędzania wolnego czasu

19. Mój wolny czas 54
ósemka, pauza ósemkowa, gra planszowa

XX. Między nami

20. Słoneczko 58
nastrój w muzyce, improwizacje z rekwizytem

XXI. Świat się zmienia

21. Dżungla 61
dźwięk i nuta re², zabawy muzyczno-ruchowe

XXII. Czy kończy się zima?

22. Marzec 63
zabawy z odgłosami, partytura rytmiczna

XXIII. Rosną i zdrowo się odżywiam

23. A ja rosnę 66
wysoki i niski głos, dźwięki wysokie i niskie

XXIV. Przyroda budzi się do życia

24. Przyszła Pani Wiosna 69
gra na dzwoneczkach, skrzypce

XXV. Radośnie i bezpiecznie

25. Dziś pierwszy kwiecień 72
aktywna percepcja muzyki

XXVI. Wiosna w przyrodzie i w nas

26. Śmigus 74
klocki rytmiczne, obyczaje wielkanocne

XXVII. Dbamy o nasze środowisko

27. Świat woła o pomoc 76
ilustracje dźwiękowe, instrument ekologiczny

XXVIII. Z wizytą na wsi

28. Podwórko pod chmurką 78
improwizacje głosowe, zabawy ruchowe

XXIX. Maj w pełni

29. Trąbka gra 81
trąbka, ćwiczenia oddechowe

XXX. Podróż do krainy fantazji

- 30. Gdyby słońce było słodkie** 84
malowanie muzyki, ruch przy muzyce

XXXI. Różni, a tacy sami

- 31. Bo co może mały człowiek** 86
duet wokalny i instrumentalny, kontrabas

XXXII. Piękna nasza Polska cała

- 32. To nasza ojczyzna** 89
gra na dzwoneczkach, trojak

XXXIII. Już wkrótce lato

- 33. Niech żyją wakacje** 92
utrwalenie wartości rytmicznych, lista przebojów

Zabawy z klockami rytmicznymi 94

Utwory do gry na dzwoneczkach 96

Dźwięki, które znam 99



Zdjęcia na okładce: Shutterstock.com (s. 1, s. 4).

Ilustracje: Anita Graboś: s. 23, 65; Marianna Oklejak: s. 4, 19, 20, 24, 42, 49, 84, 91; Olga Płocińska-Woldańska: s. 23, 37, 53; Bogna Pniewska: s. 26, 37, 46, 58, 59, 66, 67, 74, 80, 86, 87; Monika Pollak: s. 7, 12, 32, 52, 69, 72, 73, 78, 79, 89.

Zdjęcia: Alamy: s. 29/szopka; BE&W: s. 81/żołnierze; Reporter/M. Iasyk: s. 30/lajkonik; Maciej Wróbel: s. 5/instrumenty, 8/bez papugi, 13, 17, 31, 33, 41/dzwonki, 14/dzieci, nogi, 21/dziewczynka, 25/dziewczynka z balonem i trąbką, 27/kubek, dziewczynka, 28/dziewczynka, 35/dziewczynka, 43/instrumenty, 47/ćw. 2 i 4, 50/instrukcja kwiatka, 55/instrumenty, 60/dziewczynka i materiały do rekwizytu, 62/bez papugi, 68/dziewczynka, 73/dziewczynki, 75, 77/ćw. 2 i 4, 83/dziewczynka, 85/dzieci, 98, 99, 100, 101; Shutterstock.com: s. 1, 3, 4, 5/papuga, 6, 7, 8/papuga, 9, 10, 11, 12, 13/bez dzwonek, 14/papuga, las, opona, drzwi, liście, 15, 16, 17/liście, 18, 19, 21/papuga, 22, 23, 24, 25/chór, solistka, papuga, 26, 27/butelka wody, kropla, ołówki, torba, gazety, 28/kredki, papuga, 29/Kraków, 30/buława, 31/papuga, 32, 34, 35/papuga, 36, 37/papuga, 38, 39, 40, 41/mikołaj, 42, 43/zegary, 44–45, 46, 47/papuga, 48, 49/ bez ćw. 4, 50/papuga, 51, 53/papuga, 54, 55/bez instrumentów, 56, 57, 58, 60/papuga, 61, 62/papuga, 63, 64, 65/papuga, 66, 67, 68/papuga, 69, 70, 71, 72, 73/papuga, 74, 75, 76, 77/papuga, 78/kontrabas, 80/papuga, 81/trąbki, 82, 83/papuga, 84, 85/papuga, 86, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 103. Grafika nutowa: Ewa Jurkowska, Maria Meyer-Borysewicz.

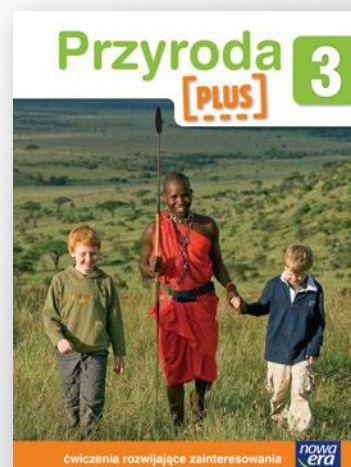
Wydawnictwo dziękuje firmie Yamaha Music Central GmbH Sp. z o.o. generalnemu importerowi instrumentów marki Yamaha za udostępnienie zdjęć instrumentów muzycznych (s. 87).

Wydawnictwo Nowa Era oświadcza, że podjęło starania, mające na celu dotarcie do właścicieli i dysponentów praw autorskich wszystkich zamieszczonych utworów. Wydawnictwo Nowa Era, przytaczając w celach dydaktycznych utwory lub fragmenty, postępuje zgodnie z art. 29 ustawy o prawie autorskim. Jednocześnie Nowa Era oświadcza, że jest jedynym podmiotem właściwym do kontaktu autorów tych utworów lub innych podmiotów uprawnionych w przypadkach, w których twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.

Są ważne powody, by się uczyć przyrody!

Przyroda PLUS. Klasy 1–3

Zeszyty zachęcają dzieci do aktywnego uczestnictwa w poznawaniu przyrody poprzez oglądanie, szukanie i opisywanie porównawcze obiektów, obserwacje, badanie i eksperymentowanie, formułowanie wniosków i spostrzeżeń. Zawierają karty obserwacji przyrodniczych oraz legitymację przyrodnika.



Zamawiaj tak, jak Ci wygodnie

-  na stronie internetowej **sklep.nowaera.pl**
-  poprzez infolinię, dzwoniąc pod numer **801 88 10 10** lub **58 721 48 00** (w godz. 8–19)
-  poprzez przedstawicieli oświatowych wydawnictwa Nowa Era

 Więcej ciekawych publikacji
na **www.nowaera.pl**

ISBN 978-83-267-3260-7



**nowa
era**